

ภควนตุ (พระผู้มีพระภาคเจ้า) เป็นปูลังค์แจกอย่างนี้

ข้อควรรู้

๑. ศัพท์ที่ลง วนตุ มนตุ อิมนตุ ปัจจัยในตทสสัตถิตตทิต และ ตวนตุ ใน กิริยาภิตก

วนตุ ใช้ประกอบกับศัพท์ที่เป็น อ การันต์ และอา การันต์ เช่น **ป ญญวนตุ** **คุณวนตุ** **ปญญวนตุ** **เตชวนตุ** **ยสวนตุ** **สีลวนตุ** เป็นต้น

มนตุ ใช้ประกอบกับศัพท์ที่เป็น อิ การันต์ และ อุ การันต์ เช่น **พนธมมนตุ** **สติมนตุ** **ขุติมนตุ** **ธิติมนตุ** เป็นต้น

๒. คำว่า ภควนตา ภควนเต ใช้เป็นทวิวจนะ (๒ วจนะ) สำหรับกล่าวถึง คน ๒ คน ภควนโต ใช้เป็นพหุวจนะ สำหรับกล่าวถึงคนมากตั้งแต่ ๓ คน ขึ้นไป

๓. ภควนตุ เป็นปูลังค์ เป็นนามนาม ศัพท์อื่น มี คุณวนตุ เป็นต้นเป็น คุณนาม แจกได้ ๓ ลิงค์

ตัวอย่าง คุณวนตุ ในปูลังค์แจกเหมือน **ภควนตุ**

อิตถิลิงค์เป็น คุณวนตุ, คุณวตี แจกแบบ อิ การันต์ (นารี นาง)

นปุงสกลิงค์แจกเหมือน ภควนตุ แปลกแต่ **ป.เอก. คุณว, คุณวนตุ**

อา.เอก. คุณว **ป.ท.อา.พหุ. คุณวนตานิ**

๔. เอา อุ ที่ นตุ เป็น อ (นตุ เป็น นตุ) แล้วแจกแบบ อ การันต์ในปูลังค์ บ้างก็ได้ เช่น **คุณวนโต** **ยสวนโต** **เตชวนโต** เป็นต้น

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	ภควา ลง สิ ปฐมา.เอก เอา นตุ + สิ เป็น อา อ.พระผู้มีพระภาคเจ้า	ภควนตา ลง โย ปฐมา.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ แปลง โย เป็น อา ภควนโต ลง โย ปฐมา.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ แปลง โย เป็น โอ ภควนตา, ภควนโต อ.พระผู้มีพระภาคเจ้า ท.

<p>ทุติยา</p>	<p>ภควนตุ่ ลง อ ทุติยา.เอก. แปลง นตุ เป็น นตุ ลง อ คง อ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า สู่พระผู้มีพระภาคเจ้า ยั่งพระผู้มีพระภาคเจ้า สิ้นพระผู้มีพระภาคเจ้า ตลอดพระผู้มีพระภาคเจ้า กะพระผู้มีพระภาคเจ้า เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า</p>	<p>ภควนุเต ลง โย ทุติยา.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ แปลงโย เป็น เอ= ภควนุเต ภควนุโต ลง โย ทุติยา.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ แปลง โย เป็น โอ=ภควนุโต ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. สู่พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ยั่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. สิ้นพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ตลอดพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. กะพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า ท.</p>
<p>ตติยา</p>	<p>ภควตา ลง นา ตติยา.เอก เอา นตุ+นา เป็น ตา ภควตา ด้วยพระผู้มีพระภาคเจ้า โดยพระผู้มีพระภาคเจ้า อันพระผู้มีพระภาคเจ้า ตามพระผู้มีพระภาคเจ้า เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้า มีพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยทั้งพระผู้มีพระภาคเจ้า ข้างพระผู้มีพระภาคเจ้า ทางพระผู้มีพระภาคเจ้า</p>	<p>ภควนุเตหิ ลง หิ ตติยา.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ ลง หิ คง หิ เอา อ เป็น เอ =ภควนุเตหิ ภควนุเตภิ ลง หิ ตติยา.พหุ แปลง นตุ เป็น นตุ แปลง หิ เป็น ภิ เอา อ เป็น เอ =ภควนุเตภิ ด้วยพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. โดยพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. อันพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ตามพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. มีพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ด้วยทั้งพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ข้างพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ทางพระผู้มีพระภาคเจ้า ท.</p>
<p>จตุตถิ</p>	<p>ภควโต ลง ส จตุตถิ.เอก. เอา นตุ+ส เป็น โต ภควโต แก่พระผู้มีพระภาคเจ้า เพื่อพระผู้มีพระภาคเจ้า</p>	<p>ภควตุ่ ลง น จตุตถิ.พหุ. เอา นตุ+น เป็น ต =ภควตุ่ ภควนุตานัน ลง น จตุตถิ.พหุ. เอา นตุ เป็น นตุ ลง น คง นไว้ ทีชะ อ เป็น อา=ภควนุตานัน</p>

	ต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า	แก่พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. เพื่อพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า ท.
ปัญจมี	ภควตา ลง สฺมา ปัญจมี. เอก. เอา นตุ+สฺมา เป็นตา =ภควตา แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า จากพระผู้มีพระภาคเจ้า กว่าพระผู้มีพระภาคเจ้า เหตุพระผู้มีพระภาคเจ้า	ภควนฺเตหิ ลง หิ ปัญจมี.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ ลง หิ คง หิไว้ เอา อ เป็น เอ =ภควนฺเตหิ ภควนฺเตภิ ลง หิ ปัญจมี.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ แปลง หิ เป็น ภิ เอา อ เป็น เอ=ภควนฺเตภิ แต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. จากพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. กว่าพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. เหตุพระผู้มีพระภาคเจ้า ท.
ฉัฏฐี	ภควโต ลง ส ฉัฏฐี.เอก. เอา นตุ+ส เป็น โต = ภคว โต แห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ของพระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้า	ภควตํ ลง น ฉัฏฐี.พหุ. เอา นตุ กับ น เป็น ตํ =ภควตํ ภควนฺตานํ ลง น ฉัฏฐี.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ ลง น คง นไว้ ที่ขะ อ เป็น อา =ภควนฺตานํ แห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ของพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้า ท.
สัตตมี	ภควติ ลง สฺมี สัตตมี.เอก. เอา นตุ + สฺมี เป็น ตี ภควนฺเต ลง สฺมี สัตตมี. เอก แปลง นตุ เป็น นตุ แปลง สฺมี เป็น เอ ภควติ / ภควนฺเต ใน พระผู้มีพระภาคเจ้า ใกล้ พระผู้มีพระภาคเจ้า ที่ พระผู้มีพระภาคเจ้า ครั้งเมื่อ พระผู้มีพระภาค เจ้า ในเพราะ พระผู้มีพระภาค เจ้า	ภควนฺเตสุ ลง สุ สัตตมี.พหุ. แปลง นตุ เป็น นตุ ลง สุ คง สุ ไว้เอา อ เป็น เอา ใน พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ใกล้ พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ที่ พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ครั้งเมื่อ พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ในเพราะ พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. เหนือ พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. บน พระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ณ พระผู้มีพระภาคเจ้า ท.

	เหนือ พระผู้มีพระภาคเจ้า บน พระผู้มีพระภาคเจ้า ณ พระผู้มีพระภาคเจ้า	
อालปน ะ	ภคว ลง สิ อาลปน. เอก. เอา นุต กับ สิ เป็น อ ภควา ลง สิ อาลปน. เอก. เอา นุต กับ สิ เป็น อา ภคว / ภควา ณะพระผู้มีพระภาคเจ้า ดูก่อนพระผู้มีพระภาคเจ้า ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า	ภควนุตตา ลง โย อาลปน.พหุ. แปลง นุต เป็น นุต แปลง โย เป็น อา ภควนโต ลง โย อาลปน.พหุ. แปลง นุต เป็น นุต แปลง โย เป็น โอ ภควนุตตา/ ภควนโต ณะพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ดูก่อนพระผู้มีพระภาคเจ้า ท. ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ท.

ศัพท์เหล่านี้ แจกเหมือน ภควนุต

อายสมนุต	คนมีอายุ	ฉติมนุต	คนมีปัญญา
คุณวนุต	คนมีคุณ	ปญญวนุต	คนมีปัญญา
จกขมนุต	คนมีจักขุ	ปุญญวนุต	คนมีบุญ
ชุติมนุต	คนมีความโพล่ง	พนธฺมนุต	คนมีพวกพ้อง
ธนวนุต	คนมีทรัพย์	สติมนุต	คนมีสติ

คุณวนุต ผู้มีคุณ

วิภัตติ	เอก.	พหุ
ป.	คุณวา	คุณวนุตตา คุณวนโต
ท.	คุณวนต์	คุณวนเต คุณวนโต
ต.	คุณวตา	คุณวนเตหิ คุณวนเตภิ
จ.	คุณวโต	คุณวตฺ คุณวนุตตานํ
ปญ.	คุณวตา	คุณวนุตเตหิ คุณวนุตเตภิ
ฉ.	คุณวโต	คุณวตฺ คุณวนุตตานํ

ส.	คุณวดี คุณวณูเต	คุณวณูเตส์
อา.	คุณว คุณวา	คุณวณูตา คุณวณูโต

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.เศรษฐี ผู้มีพวกพ้อง ผู้ดีอยู่ (ปหรนต) ซึ่งภิกษุ ผู้มีคุณ
ในห้อง ของนางสาวน้อย ผู้มีบุญ ฯ

ตอบ. ปุณญวติยา (ปุณญวณูติยา) กณญาย คพเก (คพภสมี,
คพภมहि) คุณวณตฺ ภิกขุ ปหรนโต พนธมา เสฏฐี ฯ

๒. อ.พระสารีบุตร ผู้มีอายุ ผู้นั่งแล้ว (นินินน) ในกระท่อม (กุกฺก-
กุกฺกิกา) ของเด็กสาว ผู้มีทรัพย์ ผู้เป็นที่พึ่ง ของโจร ท. ผู้มีสติ ฯ

ตอบ. สติมตฺ(สติมนุตานํ) โจรานํ นาทาย ธนวติยา (ธนวณูติ-
ยา) กุมาริกาย กุกฺกิกายํ นินินโน อายสมา สารีปุตโต ฯ

๓. อ.ตระกูล อันมีทรัพย์ ของข้าศึก ท. ผู้มีความโพลง ในเสนา
ของพระราชา ผู้มีปัญญา ผู้เป็นใหญ่ แห่งชาวเมือง ท. (นาคร-ปง)
ผู้มีจักขุ ฯ

ตอบ. จกขมตฺ (จกขมนุตานํ) นาครานํ อีสสรสส ปณญวโต
รณโณ (ราชโน) เสนาย (จมุยา) ขุติมตฺ (ขุติมนุตานํ) อรินํ (ริปนํ)
ธนํ (ธนวณตฺ) กุลํ ฯ

ทดสอบการแปลบาลี

๑. พนฺธุมนฺตํ ราชาณํ ปหฺรณฺตานํ (ประหารอยู่) ปญฺญวนฺตานํ โยธาณํ สงฺคาเม(สงคราม) ชุตฺติมฺนฺโต สดตฺโว ฯ

ตอบ. อ.ศัตรุ ท. ผู้มีความโพล่ง ในสงคราม แห่งทหาร ท. ผู้มีปัญญา ผู้ประหารอยู่ ซึ่งพระราชา ผู้มีพวกพ้อง ฯ

๒. คุณฺวโต เสฏฺฐิโน ปญฺญวนฺเต กุเล ฉิตฺมตฺ (ฉิตฺมฺนฺตานํ) ภิกฺขุ นํ นาโถ อายสฺมา สารีปฺตโต ฯ

ตอบ. อ.พระสารีบุตร ผู้มีอายุ ผู้เป็นที่พึ่ง ของภิกษุ ท. ผู้มีปัญญา ในตระกูล อันมีบุญ ของเศรษฐี ผู้มีคุณ ฯ

แบบฝึกหัด

อ.ครุ ท. ผู้มีปัญญา ผู้ประหารอยู่(ประหาร) ซึ่งศิษย์ ผู้มีพวกพ้อง ผู้ไปอยู่(คจฺจนฺต) ด้วยพระอานนทฺ ผู้มีอายุ ฯ

อ.บุตร ท. ผู้มีปัญญา ของข้าศึก ผู้มีพวกพ้อง ผู้รบอยู่ (ยุชฺฌนฺต) ด้วยพระราชา ผู้มีบุญ ฯ

อ.ตระกูล อันมีคุณ ของพระมหากัสสปะ(มหากสฺสป) ผู้มีอายุ ในภิกษุ ท. ผู้มีจักขุ ฯ

อ.ทรัพย์ ของบิดา ผู้มีคุณ ของเศรษฐี ผู้มีทรัพย์ กวามารดา ของนางอัปสร ผู้มีความโพล่ง ฯ

อ.ลูกเขย ผู้ไปอยู่(คจฺจนฺต) ด้วยบิดา ผู้มีทรัพย์ ในเมืองสาวัตถี ของพระราชา พระนามว่าโกศล ผู้มีพวกพ้อง ฯ

อ.พระผู้มีพระภาค ผู้มีปัญญา กวาทเวดา ท. ผู้เป็นที่พึ่ง ของภิกษุ ท. ผู้มีอายุ ในหมู่ แห่งชาวเมือง ท. ผู้มีจักขุ ในโลก ฯ

อ.บุตร ท. ผู้มีบุญ ของลูกเขย ผู้เป็นที่พึ่ง ของลูกสะใภ้(สฺถนฺนิสา) ผู้มีพวกพ้อง ในเมืองสาวัตถี อันรุ่งเรือง ฯ

อ.แก้ว อันประเสริฐ ของพระราชฯ ผู้มีปัญญา ในเมือง-พาราณสี อันรุ่งเรือง ด้วยพระราชฯ ผู้มีจักรุ ในโลก แห่งเทวดา ท. ผู้มีทรัพย์ ๑

อ.ธิดา ท. ผู้มีทรัพย์ ของมารดา ผู้มีบุญ ในเรือน ของกฤษมพี ท. ผู้มีทรัพย์ ในเมืองไพศาลี(เวสาลี) อันรุ่งเรือง

อ.ผู้เจริญ ท. ผู้มีพวกพ้อง ผู้เป็นที่พึ่ง ของนางผู้เจริญ ผู้มีคุณ ผู้บำรุงอยู่(อุปลุหนุต) ซึ่งพระอานนท์ ผู้มีอายุ ๑

อ.ช่างผู้พระราชฯ ตัวมีบุญ ของพระราชฯ ผู้มีทรัพย์ ผู้เป็นที่พึ่ง ของลูกเขย ท. ผู้มีปัญญา ในเมืองสาวัตถี อันมีพวกพ้อง ๑

อ.พระอรหันต์ ผู้มีปัญญา ในกระท่อม(กุฎิ, กุฎิกา) แห่งพระอรหันต์ ท. ผู้มีบุญ ผู้ตั้งอยู่ในธรรม ของพระผู้มีพระภาค ผู้มีอายุ ๑

อ.โจร ท. ผู้มีรอยเท้าเป็นประมาณ(ปณจสต) ผู้ฆ่าอยู่(ปหรนต) ซึ่งพระอรหันต์ ท. ผู้มีคุณ ที่ถ้ำ(คหะ, เลน) แห่งภูเขา ไกลเมืองพาราณสี ๑